In Memoriam

ПРИЯТЕЛИ И КОЛЕГИ СКЪРБЯТ ЗА ПРОФ. ТАТЯНА ЧАЛЪКОВА

На 31 март 2026 година почина дългогодишният преподавател във Факултета по хуманитарни науки, професор на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“

Татяна Ивановна Чалъкова
03.10.1952 – 31.03.2026

Академичната общност на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ искрено скърби по повод кончината на нашата колега, известен учен и учител на поколения студенти.

Проф. д-р Татяна Чалъкова е родена в Украйна в учителско семейство. Завършва Великотърновския университет по специалностите „Руска филология“ и „Българска филология“ (1978 г.). Преподавател е в Катедрата по руски език на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ от 1979 година. През 1986 година Т. Чалъкова получава докторска степен в Санктпетербургския университет с дисертация на тема „Фонетична реализация на диференциален признак твърдост/мекост в близкородствени езици (върху материал от руски и български език)“. През 1996 г. Т. Чалъкова се хабилитира по научната специалност „Славянски езици (Съвременен руски език)“. За респектиращите си успехи в научната сфера и преподавателската дейност през 2014 година става професор в ШУ. Ръководител на Катедрата по руски език (1997 – 1999 г.), с огромен принос за утвърждаването и развитието на Катедрата по турски език и литературата, чийто ръководител бе през различни периоди (2001 – 2008 г., 2012 – 2017 г.) .

Професор Татяна Чалъкова е човек с широк научен поглед и изключителна ерудиция, научноизследователските ѝ интереси са в сферата на общото и сравнителното езикознание, лингводидактиката, когнитивната лингвистика, лингвокултурологията, етнолингвистиката и психолингвистиката. С увлечение тя се занимава със съпоставителни изследвания на руския, българския и турския език. В областта на фонетиката на съвременния руски, български и турски език има издадени няколко учебни помагала, редица статии, студии и монографични трудове. Приносите на проф. Чалъкова в развитието на съпоставителното езикознание са свързани с изучаване на различни аспекти на фонетиката на руския, българския и турския език, експерименталната фонетика, фонологията. Тя е автор и съавтор на

монографичните трудове: „Фонетична интерпретация при типологично различни езици“ (2007 г.), „Реализация фонем и их восприятие (на материале неоднородных звуковых последовательностей болгарского и русского языков) (2007 г.), „Сопоставительная болгарско-русская грамматика, том 1. Фонетика“ (2009 г.).

Член е на авторския колектив и редактор на редица колективни монографични трудове: новите методи и технологии за преподаването на чужди езици са представени в колективната монография „Лингвометодически аспекти на чуждоезиковото обучение с използване на нови информационни технологии“ (2009 г.) и „Лингвистични основи на националноориентиран учебник по чужд език на базата на нови информационни технологии“ (2009 г.), особености на руската и турската картина на света са отразени в колективния труд „Фрагменти от културните картини на света през призмата на числото (2017)“. Интересите ѝ са насочени и към когнитивната страна на езика, в тази област тя издава монографията „Понимание: звук, слово, текст. Между Преданием и языком“ (2013 г.), в която обобщава научните си възгледи, опит и размислите си върху връзката на езика с мисловната дейност на човека, прогнозира менталните му възможности.

Проф. д-р Т. Чалъкова е автор на над 100 научни труда, които са публикувани в България и чужбина. Член е на Съюза на учените в България. Създател и дългогодишен ръководител на научноизследователския център „Източни култури и интеркултурни комуникации“. Ръководител на много научноизследователски проекти. Организатор е на университетски, национални и международни научни форуми. Инициатор и обучител в докторантския семинар във Факултета по хуманитарни науки. За активното си участие в научния и обществения живот на Университета и безспорния си принос в областта на хуманитаристиката проф. Чалъкова е удостоена със званието „Почетен професор на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

В сърцата ни проф. Татяна Чалъкова ще остане завинаги като мъдър и вдъхновяващ Учител и всеотдаен човек, страстен и талантлив изследовател и преподавател.

Поклон!

✉ **Prof. Dr. Elena Stoyanova**
ORCID iD: 0000-0003-0328-5665
Konstantin Preslavsky University of Shumen
Shumen, Bulgaria
Universitetska str. 115
E-mail: elvikstoyanova@shu.bg